

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט מגן אלטוביה

פרופ' אורי ריחני, ת.ז. 43281427
ע"י ב"כ עו"ד דן צוק

תובע

נגד

1. אינטראקטיב ישראל שוקי הון בע"מ, ח.פ. 514314350
(לשעבר קוואנטום שוקי הון בע"מ)
2. איי. קיו. פיננסים בע"מ, ח.פ. 515012227
3. דניאל יעקב ארד, ת.ז. 039366406
ע"י ב"כ עו"ד תדהר צור ובעז עוזרי

נתבעים

פסק דין

1
2 בתביעה שלפניי התובע מבקש לחייב את הנתבעים בפיצוי כספי בסך 6,642,923 ₪. התובע הוא רופא
3 בגמלאות שתיק ההשקעות שלו היה מצוי החל מ- 10.12.2015 ועד 10.05.2016 בניהולה של הנתבעת
4 1, והחל מ- 10.05.2016 ועד 23.12.2019 בניהולה של הנתבעת 2. הנתבעות 1 ו- 2 (להלן, ביחד:
5 "הנתבעות") הן תאגידי העוסקים בניהול השקעות פיננסיות, והנתבע 3 היה נושא משרה בהן
6 בזמנים הרלוונטיים. הנתבעים דוחים את טענות התובע.

7

8

רקע

9

10

הצדדים

11

12 התובע, פרופ' אורי ריחני (לעיל ולהלן: "התובע" או "ריחני"), הוא רופא עיניים בגמלאות, אשר
13 התקשר עם הנתבעות לצורך ניהול השקעותיו הפיננסיות.

14

15 הנתבעת 1, "אינטראקטיב ישראל שוקי הון בע"מ", היא תאגיד הרשום בישראל העוסק בניהול
16 תיקי השקעות ברישיון לניהול תיקים (רישיון מס' 712). בתקופה בה התקשר עמה התובע שמה של
17 הנתבעת 1 היה "קוואנטום שוקי הון בע"מ" (לעיל ולהלן: "הנתבעת 1" או "קוואנטום").

18

19 הנתבעת 2, "איי. קיו. פיננסים בע"מ", היא תאגיד הרשום בישראל העוסק בניהול תיקי השקעות
20 (לעיל ולהלן: "הנתבעת 2" או "איי קיו"), אשר פועל ללא רישיון לניהול תיקי השקעות.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 הנתבע 3, דניאל יעקב ארד (לעיל ולהלן: "הנתבע" או "הנתבע 3" או "ארד"), הוא מנהל תיקי
2 השקעות ברישיון (רישיון מס' 10152), אשר כיהן כמנכ"ל קוואנטום ומכהן בה כדירקטור ומנהל
3 תיקי השקעות. ארד הוא גם בעל השליטה באיי קיו באמצעות תאגיד אחר, ומשמש בה כמנכ"ל,
4 דירקטור ומנהל תיקי השקעות.

העובדות

5
6
7
8 א. ביום 10.12.2015 חתם התובע, בפגישה שקיים עם ארד, על הסכם התקשרות עם קוואנטום
9 לניהול תיק ההשקעות שלו, הסכם שבמסגרתו נקבע כי הגמול שישלם התובע לקוואנטום
10 יתבסס על דמי הצלחה בתוספת דמי ניהול. דמי ההצלחה נקבעו על 10% מעליית הערך,
11 ודמי הניהול נקבעו על 0.1% משווי תיק ההשקעות.

12
13 ב. מיום 10.12.2015 ועד ליום 10.05.2016 קוואנטום ניהלה את תיק ההשקעות של התובע
14 בסך \$ 1,000,000 לערך, סכום שאותו העביר התובע לחשבון חדש שפתח לצורך ניהול תיק
15 ההשקעות.

16
17 ג. ביום 10.05.2016 התובע נפגש עם ארד. באותו יום הוסיף התובע לחשבון תיק ההשקעות
18 שלו מזומן וניירות ערך בסך \$ 1,000,000 לערך. כמו כן, באותו הזמן ארד הודיע לתובע על
19 סיום ההתקשרות עם קוואנטום. התובע חתם על הסכם התקשרות חדש – הפעם עם איי
20 קיו (שכלל הפעם דמי הצלחה בלבד בגובה 10% מעליית הערך, אך ללא דמי ניהול). משמע
21 שמיום 10.05.2016 הועבר תיק ההשקעות של התובע מקוואנטום לידי איי קיו.

22
23 ד. ביום 24.11.2019 הודיע ארד לתובע בדוא"ל כי איי קיו מפסיקה את ניהול תיק ההשקעות
24 שלו בתוך 30 ימים ככל שהתובע מנהל כלקוח כשיר, מאחר שאיי קיו אינה מנהלת עוד
25 תיקים של לקוחות כשירים ובשל שינויי בעלות.

26
27 ה. איי קיו ניהלה את תיק ההשקעות של התובע עד ליום 23.12.2019, היום בו ביקש התובע
28 לסיים את ההתקשרות.

29
30 ו. במשך כל תקופת ההתקשרות עם קוואנטום ואיי קיו יחד תיק ההשקעות של התובע הניב
31 תשואה נמוכה בשיעור של אחוזים בודדים.

32
33
34

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

עיקרי טענות התובע

- 1
2
- 3 א. הנתבעים, ובהם ארד באופן אישי, הפרו במעשיהם ובמחדליהם את החוק במספר
4 מישורים, ובפרט את הוראות חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות
5 ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הייעוץ"). הנתבע החתים את התובע
6 על הסכמי התקשרות, לפיהם התגמול לנתבעות 1 ו- 2 יהיה מבוסס על הצלחת תוצאות
7 ההשקעה (10% מרווחי ההשקעה), למרות שהתובע אינו לקוח כשיר על פי תנאי חוק
8 הייעוץ, ולמרות שתגמול על פי הצלחה חוקי רק כאשר הלקוח הוא לקוח כשיר, כהגדרתו
9 בחוק. כחלק מהסכמי ההתקשרות, התובע נדרש "להסכים" להיחשב כלקוח כשיר, וזאת
10 מבלי שהוסברו לו ההשלכות של ההסכמה, ומבלי שהנתבע בדק האם התובע עומד בתנאים
11 שהציב חוק הייעוץ ביחס להגדרתו כלקוח כשיר. כל זאת נעשה בעוד התובע כלל לא עמד
12 בתנאים הנדרשים להיחשב לקוח כשיר. על כן ההסכמה להיחשב לקוח כשיר נבעה מטעות
13 ו/או הטעיה מצד הנתבעים, ותוך התנהלות חסרת תום לב מצדם. בכך גם שללו הנתבעים
14 מהתובע הגנות הניתנות בחוק למי שאינו נחשב לקוח כשיר.
- 15
- 16 ב. גם אם התובע היה לקוח כשיר (ולא כך), היה על הנתבעים להסביר לתובע את המשמעויות
17 הנובעות מההסכמה להיחשב לקוח כשיר.
- 18
- 19 ג. קוואנטום ואיי קיו היו מצויות בניגוד עניינים נוכח מודל התגמול האסור המבוסס על
20 הצלחה ברווחיות תיק ההשקעות. מודל מסוג זה מותר, כאמור, רק כאשר הלקוח הוא
21 לקוח כשיר. לטענת התובע, תגמול על פי הצלחה שימש תמריץ לנתבעים לנהל את התיק
22 בסיכון גבוה, כפי שאכן קרה, וזאת בניגוד להסכמתו של התובע לנהל את התיק בסיכון
23 גבוה.
- 24
- 25 ד. למרות שהתובע ביקש לנהל את התיק באופן שמרני, הנתבעים קבעו על דעת עצמם את
26 רמת הסיכון בתיק כרמה הגבוהה ביותר, תוך שיקול דעת בלתי מוגבל וביצוע פעולות
27 אינטנסיביות בתיק, והכל מבלי לברר עם התובע את צרכיו ומטרותיו.
- 28
- 29 ה. הנתבעת 2 פועלת ללא רישיון והנתבע מועסק בה למרות שאסור לבעל רישיון לעבוד בחברה
30 ללא רישיון.
- 31
- 32 ו. הנתבעים לא עדכנו את "אינטראקטיב ארה"ב" (הברוקר האמריקאי) בכך שקוואנטום
33 חדלה מלנהל את החשבון של התובע לאחר שתיק ההשקעות שלו הועבר לידי איי קיו.
34 כתוצאה מכך, דמי הניהול ודמי ההצלחה נגבו מהתובע גם לאחר שהתובע העביר את תיק

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

- 1   ההשקעות שלו לאיי קיו, למרות שבהסכם עם איי קיו נקבע כי התובע ישלם דמי הצלחה
2   בלבד. כמו כן, אילו הנתבעים היו מעדכנים את "אינטראקטיב ארה"ב" – "אינטראקטיב
3   ארה"ב" לא היו מאשרים לאי קיו לנהל את חשבון תיק ההשקעות של התובע מאחר שאיי
4   קיו אינה עומדת בדרישות הרגולטוריות שלה, דבר שהיה מונע נזקים שנגרמו לתובע
5   כתוצאה מהניהול הכושל של איי קיו. ביחס לכך, התובע טוען כי הנתבעים פעלו בתרמית.
6
7   ז. בפועל שילם התובע, לאורך כל תקופת ההתקשרות, בהנחה שלא היו נגבים דמי ניהול,
8   עמלות שערכן עמד על 40% מסך הרווחים, דבר שמנוגד להסכמות בין הצדדים.
9
10   ח. דמי ההצלחה נגבו על בסיס חודשי ולא על בסיס רבעוני, וזאת בניגוד להסכמות. לטענת
11   התובע, ככל שתקופת התשלום של דמי ההצלחה מתקצרת, כך גדל ניגוד העניינים בו
12   מצויים הנתבעים (נטילת סיכונים גבוהים בניהול תיק ההשקעות).
13
14   ט. גם לאחר סיום ההתקשרות עם איי קיו, איי קיו וארד לא הודיעו ל"אינטראקטיב ארה"ב"
15   על הפסקת ההתקשרות. כמו כן, ארד הותיר את תיק ההשקעות של התובע מבלי לתדרך
16   אותו כיצד להתמודד עם התיק המורכב.
17
18   י. העוולות המקימות את עילת התביעה הן התרשלות, תרמית, הפרת חובה חקוקה, הפרת
19   חובת אמון, הפרת חובת זהירות, הפרת החובה לנהוג בתום לב, טעות, הטעייה ועשיית
20   עושר ולא במשפט.
21
22   יא. התובע זכאי לביטול ההתקשרויות עם קוואנטום ואיי קיו, ובהתאם – הוא זכאי לפיצוי
23   בסך \$ 1,914,389 שיעמיד אותו במקום בו היה אילו לא היה מתקשר עמן (השארת התיק
24   כפי שהוא). לחילופין – התובע זכאי לפיצוי בסך \$ 1,270,476 בגין הנזק שנגרם לו כתוצאה
25   מההתקשרות עמן בגובה הפרש שבין שווי תיק ההשקעות במועד הפסקת ההתקשרות עם
26   אי קיו לבין גובה תיק ההשקעות אילו התיק היה מושקע בשוק המניות האמריקאי
27   בהתאמה למדד S&P.

עיקרי טענות הנתבעים

- 28
29
30
31   א. התובע הצהיר ואישר בחתימתו כי הוא עומד בתנאים להיחשב לקוח כשיר – הוא הצהיר
32   בדבר הונו הנזיל בסך למעלה מ-12 מיליון ₪ ובדבר מומחיותו בשוק ההון.
33
34   ב. התובע היה לקוח כשיר, והיה מודע למשמעויות הנלוות להיותו כזה.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

- 1 ג. התובע הביע את רצונו לנהל את תיק ההשקעות ברמת סיכון גבוהה (היעד שאליו שאפו
2 הצדדים היה תשואה של 8%, הנחשב ליעד גבוה דאז). כמו כן, בוצע עם התובע תיאום
3 ציפיות מלא אודות דרך ניהול התיק.
4
- 5 ד. לתובע לא נגרם כל הפסד בפועל כתוצאה מההשקעות. משקיע בניירות ערך אינו זכאי
6 לביטוח מפני תשואה בלתי מספקת, והתובע מבסס את תביעתו על "חכמת הבדיעבד" ביחס
7 לאפיקי ההשקעה החלופיים.
8
- 9 ה. הנתבעים לא היו מצויים בניגוד עניינים. התובע הוא שהתעקש על שיטת התגמול על פי דמי
10 הצלחה, שיטה שלא השתלמה לנתבעות מבחינת ההשקעה בתיק ובהשוואה לתיקים
11 אחרים בסדר גודל דומה. כמו כן, הנתבעות לא היו זכאיות לכל עליה בתיק, אלא רק לעליית
12 ערך "חדשה".
13
- 14 ו. התובע לא התלונן על טעויות, הטעויות או על הצורך בביטול ההסכמים במשך כל תקופת
15 ההתקשרות, אלא רק בדיעבד עם הגשת התביעה.
16
- 17 ז. הנתבעים, ובפרט ארד, ביצעו עבודתם בנאמנות ובמסירות לטובת התובע.
18
- 19 ח. קוואנטום ואיי קיו גבו את העמלות מהתובע בהתאם להסכמי ההתקשרות. בין החודשים
20 דצמבר 2015 ועד יולי 2016 נגבו דמי ניהול בשיעור 0.1% משווי התיק, בתוספת דמי הצלחה
21 בשיעור 10%, כאשר דמי הצלחה ודמי הניהול נגבו על בסיס חודשי. החל מהמועד בו
22 הועבר התיק לאיי קיו, נגבו דמי הצלחה בלבד בשיעור 10%, אשר נגבו על בסיס רבעוני.
23
- 24 ט. לאורך כל תקופת ההתקשרות התובע יכול היה להשתחרר מההסכמים בכל עת, מבלי
25 שיחויב בפיצוי כלשהו לנתבעות, והוא שבחר לא לעשות זאת.
26
- 27 י. הטענות בדבר "אינטראקטיב ארה"ב" אינן רלוונטיות לעילות התביעה, ולא נגבו מהתובע
28 עמלות גבוהות מהמוסכם בעקבות הליך הגבייה שנעשה דרך "אינטראקטיב ארה"ב".
29
- 30 יא. התובע הוא עבריין מורשע ואינו אדם אמין.
31
32
33
34

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

דיון

א. שאלת בטלות החוזה: בחינת העמידה בתנאי הכשירות ושאלת ההסכמה מדעת להיחשב לקוח כשיר

1. סעיף 9 לתוספת הראשונה לחוק הייעוץ קובע את התנאים להיותו של יחיד לקוח כשיר:

יחיד שמתקיימים בו שניים מאלה ואשר נתן מראש הסכמתו בכתב לכך שייחשב כלקוח כשיר לעניין חוק זה:

(1) השווי הכולל של מזומנים, פיקדונות, נכסים פיננסיים וניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, שבבעלותו, עולה על 12 מיליון שקלים חדשים;

(2) הוא בעל מומחיות וכישורים בתחום שוק ההון או הועסק לפחות שנה בתפקיד מקצועי שדורש מומחיות בשוק ההון;

(3) הוא ביצע לפחות 30 עסקאות, בממוצע, בכל רבעון במשך ארבעת הרבעונים שקדמו להסכמתו; לעניין זה, "עסקה" – למעט עסקה שביצע מנהל תיקים בעבור יחיד הקשור עמו בהסכם לניהול תיק השקעות.

הצדדים אינם חלוקים כי התנאי השלישי כהגדרתו בחוק התקיים (ביצוע 30 עסקאות בממוצע בכל רבעון על ידי התובע) (ראו סעיף 38 לתצהיר התובע). על כן, ככל שתנאי אחד בלבד או יותר משני התנאים האחרים התקיים – התובע היה לקוח כשיר.

2. לטענת התובע, הנתבע לא עמד בדרישות החוק ביחס למנהל תיק ההשקעות וחובתו לבדוק האם לתובע יש הון נזיל בסך למעלה מ – 12 מיליון ₪, מאחר שהנתבע הסתמך על התיק האישי של התובע בלבד (ראו סעיף 36 לתצהיר הנתבע). התיק האישי של התובע הראה שהוא מחזיק בהון נזיל בסך 8 מיליון ₪ לערך (ראו סעיף 36 לתצהיר הנתבע). על פי חוות הדעת של אבן-זהב, המומחה מטעם התובע (להלן: "אבן-זהב"), הונו הנזיל של התובע ביום ההתקשרות עם קוואנטום (10.12.2015) עמד על 9.3 מיליון ₪, וביום ההתקשרות עם איי קיו (10.05.2016) עמד הונו הנזיל של התובע על 9.6 מיליון ₪ (ראו חוות הדעת של אבן-זהב, בעמ' 9 – 10). אולם, כפי שעולה מתצהירו של הנתבע, הנתבע לא הסתמך רק על התיק האישי של התובע בלבד, אלא גם על הצהרותיו של התובע והרקע האישי שלו כרופא בכיר:

"מכל מקום, במועד הרלוונטי לא היה לי כל יסוד לחשוד כי ד"ר ריחני משקר בהצהרותיו אודות הונו וזאת בפרט לאור הנסיבות הנוספות, ד"ר ריחני הינו דוקטור

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 לרפואה, מנתח בכיר בעל עשרות שנות וותק, ומנהל מחלקת עיניים ואדם בעשור
2 השביעי של חייו (אחרי קריירה בת כ-40 שנה). כלל המידע המצטבר הציג תמונה של
3 אדם רציני ביותר, שאין סיבה לפקפק בהצהרותיו (באותו מועד, טרם ידעתי אודות
4 הרשעותיו של ד"ר ריחני במעשי שוחד שיטתיים).
5 (ראו סעיף 40 לתצהיר הנתבע)

6
7 יודגש כי התובע הצהיר בכתב בהסכם הניהול מול קוואנטום כי בבעלותו למעלה מ-12
8 מיליון ₪ וכי הוא בעל מומחיות וכישורים בתחום שוק ההון:

9
10 "אני אדם יחיד, ומסכים להיחשב "לקוח כשיר" בהתאם להגדרתו בסעיף
11 3(א)(11) ולתוספת לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השעות ובניהול
12 תיקי השעות, התשנ"ה-1995.

13
14 אני מצהיר בזאת כי אני עונה על 2 מתוך 4 הקריטריונים הבאים:

15
16 השווי הכולל של מזומנים, פקדונות, נכסים פיננסיים וניירות ערך כהגדרתם
17 בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, שבבעלותי, עולה על 12 מיליון ₪.
18 אני בעל מומחיות וכישורים בתחום שוק ההון.
19 פירוט הכישורים והמומחיות שלו [הפירוט מופיע בכתב יד]: סחר עצמאית
20 בשווקים הפיננסיים למעלה מ-20 שנה (כולל נגזרים שורטים וכו')
21 "...

22 (ראו נספח 1 לתצהירי הנתבעים, בעמ' 19)

23
24 בתחתית ההצהרה מופיעה חתימתו של התובע. הצהרה דומה ניתנה גם בהסכם מול איי
25 קיו (ראו נספח 2 לתצהירי הנתבעים, בעמ' 52). למרות שהתובע טוען שהנתבע הוא שסימן
26 בעצמו שהתובע הוא בעל מומחיות בתחום וכתב את פרטי המומחיות (ראו תצהיר התובע
27 בסעיפים 37 – 38 ו-60 – 61), החתימות בכתב ידו של התובע אינן מוכחות על ידי התובע.

28
29 התובע צירף את חוות דעתו של אבן-זהב, הקובעת כי התובע אינו בעל מומחיות וכישורים
30 בשוק ההון, וזאת בהתבסס על שאלון הבוחן את ההשכלה הפורמלית של התובע ותעסוקה
31 בתחום (ראו חוות הדעת של אבן-זהב בעמ' 10 ונספח ה' לחוות הדעת). לעומת זאת, הנתבע
32 מעיד כי התרשם שריחני הוא בעל ידע בתחום ניירות הערך, ובעל ניסיון מעשי בתחום,
33 המתעדכן במצב השוק, קורא חומר בנושא, ומנהל תיק באופן עצמאי (ראו סעיף 45 לתצהיר
34 הנתבע). הנתבע מעיד כי לכך יש להוסיף שקיימת הצהרה בכתב בה מוצהר על ידי התובע
35 כי הוא בעל מומחיות בתחום שוק ההון ובה צוין כי הוא "סוחר עצמאית בשווקים
36 הפיננסיים למעלה מ-20 שנה (כולל נגזרים שורטים וכו')" (ראו נספח 1 לתצהירי הנתבעים

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 בעמ' 1; הצהרה דומה בנספח 2 לתצהירי הנתבעים בעמ' 52; וכן סעיף 47 לתצהיר הנתבע).
 2 כמו כן, הנתבעים צירפו חוות דעת מומחה נגדית של ד"ר טל מופקדי (להלן: "ד"ר
 3 מופקדי"), הקובעת כי על סמך דבריו של התובע והידע שהפגין המשתקפים מן
 4 ההתכתבויות בין התובע לבין הנתבע עולה כי התובע הוא בעל מומחיות רבה בשוק ההון
 5 (ראו חוות דעת של ד"ר מופקדי, סעיף ג.2 בעמ' 10 – 12). על פי חוות הדעת של ד"ר מופקדי
 6 ניתן לייחס לתובע מומחיות בתחום שוק ההון מהסיבות שלהלן: התובע עקב אחר
 7 המתרחש בחשבון ההשקעות הפרטי שלו ובשוק ההון בזמן אמת, הבין מהן החלופות
 8 להשקעות שבוצעו בפועל, הבין את הסיכון שבניהול התיק והבין כיצד לנתח השקעות
 9 ולהעריך את ביצועי אפיקי ההשקעה (ראו את חוות הדעת של ד"ר מופקדי, בעמ' 10 – 12).
 10 ד"ר מופקדי מדגיש בחוות דעתו את העובדה שהתובע ביצע כ-307 עסקאות, עובדה
 11 משמעותית המעידה, להבנתו, על היותו של התובע מעורה בשוק ההון (ראו חוות הדעת של
 12 ד"ר מופקדי, סעיף 30, בעמ' 11). טענה זו מצד ד"ר מופקדי נראית סבירה למדי, בהתחשב
 13 בתכלית הכשירות שנקבעה בחוץ הייעוץ. במובן הזה, סביר להניח שתכלית חוק הייעוץ
 14 ביחס להגדרת הכשירות היא לוודא את כשירותו של הלקוח לנהל את ענייניו הפיננסיים
 15 בשוק ההון בעצמו – והעובדה שהתובע ביצע עסקאות רבות על פי הגדרתן בחוק בעצמו
 16 מדברת בעד עצמה. יוער שלפי אמות המידה של רשות המיסים (למשל חוזר מ"ה 13/2004)
 17 והפסיקה בתחום (ע"א 8942/15 שירצקי נ. פ"ש ת"א 4 כאחד מהם) היקף פעילות שכזה
 18 בשוק ההון יכול שיחשב להיקף המגיע כדי עסק הכנסות מפעילות שכזו מהוות הכנסה
 19 פירוטית. היקף שכזה מקשה שלא לראות את התובע כבעל מומחיות ולו מעבר למשקיע
 20 "רגיל" שאינו כשיר.

21

22 3. סעיף 29(2) לחוק הייעוץ קובע ביחס לתנאי המומחיות כי הלקוח:

23

24 (2) הוא בעל מומחיות וכישורים בתחום שוק ההון אן הועסק לפחות שנה

25 בתפקיד מקצועי שדורש מומחיות בשוק ההון; [הדגשה בקו תחתי אינה במקור]

26

27 סעיף 7 לחוק הפרשנות, השתמ"א-1981 (להלן: "חוק הפרשנות") קובע:

28

29 7. המלים "או", "אחר" או ביטוי דומה להן – להבדיל מן המפורט שלפניהן הן באות

30 ולא להקיש לו, זולת אם יש עמן המלים "דומה" או "כיוצא בזה" או ביטוי אחר

31 שמשמעו היקש.

32

33 כפי שניתן ללמוד מהאמור בסעיף 29(2) לחוק הייעוץ כפשוטו ועל פי הקבוע בסעיף 7 לחוק

34 הפרשנות ביחס למילה "או", המחוקק בחר שלא לקבוע כי גם הכישורים בתחום שוק ההון

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 וגם התעסוקה בתחום שוק ההון מגדירים את היותו של אדם מומחה בשוק ההון בהכרח
2 כשהם מתקיימים יחד. במובן הזה, ובניגוד לחוות הדעת של אבן-זהב, השימוש שנעשה
3 במילה "אוו" על ידי המחוקק בא להבדיל בין כישורים לבין תעסוקה בתחום – כך שמומחה
4 יכול שיהיה בעל כישורים להבדיל ממי שעוסק בתחום, ולהיפך.

5
6 כמו כן, ביחס להשכלה פורמלית בתחום שוק ההון ולתעסוקה בתחום, ובהיקש לעניין
7 כשירותו של "עד מומחה", בית המשפט העליון קבע כי אין הכרח של"עד מומחה" תהיה
8 השכלה פורמלית בתחום מומחיותו ואין הכרח כי מומחיותו תהיה המקצוע שלו. לעניין זה
9 ראו דברי בית המשפט העליון בע"א 745/82 משה שחר נ' לאה בור, מ(2) 046, בעמ' 50 –
10 51 לפסק הדין (1986) :

11
12 "ישנם "מומחים" במובן הקלאסי של המונח, היינו, אנשי שהתמחו במדע או
13 במקצוע, בעלי תארים ודיפלומות, אשר בתי-משפט נזקקים לעדותם, כאשר מחוויים
14 הם את דעתם בנושא שהוא בתחום מומחיותם המיוחדת. ומאידך גיסא ישנם אנשים
15 אחרים, אשר בדרך זו או אחרת, אם תוך עיסוק במקצועם או בתור חובבנים או בדרך
16 מקרית אחרת, רכשו מידע כללי בנושא מסוים, ובית המשפט סבור, כי יוכל להפיק
17 תועלת מפרי ניסיונם בבואו להחליט בנושא או בנושאים העומדים להכרעה לפניו...
18 אין שום טעם להעמיד לפני בית המשפט מגבלות פורמאליות ונוקשות בעניין זה.
19 הקריטריון היחידי של קבילות ראיה מסוג זה נעוץ במבחנים של רלוואנטיות ושל
20 משקל פוטנציאלי".

21
22 בהתחשב בדברי בית המשפט העליון ובפרשנות החוק כפשוטו על פי חוק הפרשנות, איני
23 מוצא מקום לקבוע הגדרה משפטית נוקשה לעניין המומחיות בשוק ההון. בהתאם, ועל פי
24 הראיות לעיל ולהלן, אני נוטה לקבל את גרסתם של הנתבעים האומרת שהתרשמותו של
25 הנתבע 3 כי התובע הוא לקוח כשיר היא יותר מסבירה, כפי שפורט לעיל וכפי שיובהר להלן.

26
27 4. בין היתר, הפנה הנתבע לשיחה בינו לבין התובע מנובמבר 2017 ומאוקטובר 2018, בה
28 מתאר עצמו התובע כך :

29
30 " ... אני אדם מאד מאד מדויק, אני עוסק במיקרוניום, כשאני, אני איש מדע, ואני
31 כותב עבודות, הכל מדויק על המספר, על הפסיק..."
32 (ראו דברי התובע מנובמבר 2017 בנספח 5 לתצהירי הנתבעים, עמ' 86, ש' 21 - 22)

33
34 " ... אני מאד מדויק, אני איש מדע, מדען, אני בודק את הארבע נקודות אחרי
35 הנקודה..."
36 (ראו דברי התובע מאוקטובר 2018 בנספח 6 לתצהירי הנתבעים, עמ' 16, ש' 18 - 19)

37

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 מכאן שהתובע הוא שמעיד על עצמו שהוא אדם יסודי ו"מבין עניין", כך שניתן להאמין
 2 שהנתבע אכן התרשם שהתובע הוא אדם רציני שנוהג לעשות את המחקרים שלו בכל דבר
 3 ועניין, לרבות ביחס לעסקאותיו כמשקיע בשוק ההון. לכך יש להוסיף את העובדה שהתובע
 4 חתם פעמיים על ההצהרות המעידות על עמידתו בתנאי הכשירות. מכל שתואר לעיל, וכפי
 5 שיובהר להלן, אני מסיק שהנתבע פעל בסבירות כשהחשיב את התובע כלקוח כשיר
 6 כהגדרתו בחוק, כך שהמסקנה שלפחות אחד מהתנאים קיים – הון נזיל בסך למעלה מ-12
 7 מיליון שקלים ובמיוחד מומחיות בתחום שוק ההון – יותר ממתקבלת על הדעת.

8

9 5. בחקירתו הנגדית התייחס התובע להצהרותיו בכתב:

10

11 "ש: ... כשאתה חותם פעמיים בהפרש של חצי שנה על הצהרה שיש לך 12,000,000

12

אתה לא אומר את האמת.

13

ת: אני אומר את האמת.

14

ש: אתה לא אומר את האמת.

15

ת: המדויקת. ועכשיו אני אסביר לך מדוע זה כך..."

16

(פרוטוקול בעמ' 99, ש' 15 – 19)

17

18 וכך בהמשך דבריו (ראו פרוטוקול בעמ' 100 – 101) משיב התובע כי, למעשה, הוטעה לחשוב
 19 שהונו הנזיל, עליו חתם בהצהרה, אמור לכלול גם נדלי"ן שבבעלותו - גרסה חדשה כבושה
 20 שאינה מופיעה בתצהירו. טענה כבושה זו פוגעת לדידי באמינותו של התובע ובמשקל
 21 עדותו. לבסוף התובע הוא שמעיד כי הוא עצמו אשם בכך שחתם בצורה פזיזה מבלי לקרוא
 22 את הדברים:

23

24 "... בסוף חתמתי בצורה פזיזה אני אומר. באשמתי. פזיזה. לא קראתי, לא ביררתי,

25

אדם שואל אותי מה מחיר הדירות שלך, אני אומר לו. לא ידעתי אם הוא מכניס את

26

זה לתוך התחום של ה-12,000,000. לא עלה בדעתי."

27

(פרוטוקול בעמ' 101, ש' 19 – 22)

28

29 6. סעיף 80 לחוק הפרוצדורה האזרחית העותומני מקנה עליונות למסמך בכתב, ולא ניתן

30

לסתור את תוכנו אלא במסמך אחר, וזאת על אף שסעיף זה אינו פוסל שמיעת טענות נגדו

31

במקרים המתאימים (ראו ע"א 2032/06 אמנון האגי נ' עזבון המנוח סלמאן יוסף זיאן ,

32

בעמ' 18 (נבו 01.02.2009). כפי שנקבע בפסיקה, חזקה על אדם שחתם על מסמך כי הוא

33

יודע על מה חתם – יהא תוכן המסמך אשר יהא, ולא תישמע הטענה שלא קרא את המסמך,

34

למעט מקרים חריגים בלבד [ראו ע"א 467/64 אולגה אסתר שוויץ נ' סנדוראח', יט 113 ,

35

117 (1965); ע"א 1513/99 חיים דטיאשוילי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ, בעמ' 594 (נבו

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

- 1 הנטל הראייתי על תקיפת
 2 מסמך בכתב הוא נטל כבד המעיד על שלילת רצונו החופשי של האדם שחתם על המסמך
 3 ומבקש לבטלו, וזאת מאחר שמדובר על בקשה לקעקע קיום חוזה על אף שנחתם על ידו
 4 [ראו ע"א 1548/96 בנק איגוד לישראל בע"מ נ' זהבה לופו, נד(2) 559, 570 (2000); ע"א
 5 36/99 ראובן יפה נ' עיזבון המנוחה חנה גלזר ז"ל, נה(3) 272, 286 - 287 (2001); ע"א
 6 8163/05 הדר חברה לביטוח בע"מ נ' פלונית, פסי 30 - 31 (נבו) 06.08.2007]. בהתאם,
 7 התובע מוחזק כמי שידע על מה שחתם, וככל שלא קרא את המסמך (או קרא אותו בפזיזות
 8 כלשונו), אין לו להלין אלא על עצמו. יצוין שוב כי התובע חתם פעמיים על טפסי ההסכמה
 9 ועל ההצהרות – בפעם הראשונה כאשר חתם מול קוואנטום, ולאחר חצי שנה כאשר חתם
 10 מול איי קיו (ראו נספחים 1 – 2 ו-נספח 3 לתצהירי הנתבעים). אולם, בכל פרק הזמן האמור
 11 שחלף בין ההסכם הראשון לבין ההסכם השני לא העלה התובע בפני הנתבעים כי לא היה
 12 מיוודע ביחס לדברים עליהם חתם, עובדה משמעותית המחלישה את אמינות גרסתו של
 13 התובע. אוסיף כי גם על פי ההיגיון אין זה סביר שאדם שחתם על מסמכים כה משמעותיים
 14 בעניין נכסיו הפיננסיים – בפרט מי שמצהיר על עצמו כבודק "ארבע נקודות אחרי הנקודה"
 15 - יחתום עליהם בהיסח הדעת [ראו ע"א 6645/00 שלמה ערד עורד-דין נ' ז'אק אבן, נו(5)
 16 365 (2002), בעמ' 375 – 376].
 17
 18 7. סעיף 11(ב) לחוק הייעוץ קובע ביחס לחובות האמון והזהירות של מנהל תיקים, יועץ
 19 ומשווק השקעות:
 20
 21 (ב) אין במתן הסכמת הלקוח, בין מראש, בין בכתב, בין בעל-פה, בין ביחס לעסקה
 22 מסוימת ובין ביחס לסוגי עסקאות, כדי לפטור בעל רשיון מחובותיו לפי פרק זה, אלא
 23 אם כן נקבע במפורש אחרת בחוק זה.
 24
 25 על אף האמור בסעיף 11 (ב) לחוק הייעוץ, כאמור לעיל, וכפי ששוכנעתי על פי הראיות
 26 שהובאו לפניי, הנתבע לא התבסס רק על הצהרותיו של התובע, אלא גם על נתונים נוספים
 27 כבדי משקל, בהם תיקו האישי של התובע, הרקע האישי שלו, העסקאות העצמאיות הרבות
 28 אותן ביצע התובע, וכן הידע והביטחון שהפגין התובע. לפיכך, הנתבע פעל בסבירות ואיני
 29 רואה בהתנהגות הנתבע ביחס להגדרת התובע כלקוח כשיר הפרה של חובת האמון או
 30 הזהירות.
 31
 32 8. בדיון ההוכחות העלה התובע לראשונה טענה לפיה לא היה כשיר רפואית, ולכן לא היה
 33 מיוודע כשחתם על הטפסים. מאחר שהטענה הועלתה לראשונה בדיון ההוכחות זוהי טענה
 34 כבושה, בעלת משקל נמוך שאין בידי לקבלה.

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

9. התובע טוען כי הראייה לכך שחתימותיו על טפסי ההסכמה לא היו מיודעות היא שהנתבע לא תיעד את הפגישות כפי שנדרש ממנו. הנתבע לא תיעד כי הסביר לתובע את הדברים (ראו פרוטוקול בעמ' 207, ש' 21 – 25).

4

בהקשר הזה, יודגש סעיף 14 (א) לחוק הייעוץ הקובע (הסעיף רלוונטי במיוחד ללקוחות שאינם כשירים):

7

(א) יועץ השקעות או משווק השקעות יגלה ללקוח, בגילוי נאות, את כל העיניים המהותיים לייעוץ או לשיווק הניתן על ידו ולעסקה המוצעת.

10

סעיף זה, כאמור, רלוונטי במיוחד ללקוחות שאינם כשירים ולא חל על לקוחות כשירים, בהתאם להוראות סעיף 3(ג) לחוק הייעוץ הקובע:

13

(ג) בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות, או בניהול תיקי השקעות ללקוח כשיר בידי בעל רשיון, לא יחולו הוראות סעיפים 12, 13, 14, 16, 18, 24 ו-25, לפי העניין; שר האוצר, בהתייעצות עם הרשות ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע פטור מהוראות נוספות לגבי השירותים האמורים, כולן או חלקן, הניתנים לגבי כלל הלקוחות הכשירים או לגבי סוג מסוים שלהם.

19

מאחר שכפי ששוכנעתי כי סיווגו של התובע וההתייחסות אליו כלקוח כשיר היו סבירים ולכן סעיף 14(א) לחוק הייעוץ אינו רלוונטי למקרה שלפנינו. כך גם ביחס לטענת התובע בדבר היעדר תיעוד לפגישות ולהסברים שניתנו ללקוח (בהתאם להנחיות הרשות לניירות ערך), יש לייחס משמעות לעובדה שהתובע לא הניח תשתית ראייתית מספקת המעידה כי לא היה ניתן להתייחס אליו כלקוח כשיר והעלה טענות כבושות, כמפורט לעיל, דבר הפוגע באמינות גרסתו. לכן אני נוטה להאמין לגרסתו של הנתבע, אשר מצדו פעל במתחם הסבירות. אוסיף כי, בנסיבות העניין, אין מניעה לראות בהסכמי ההתקשרות שנחתמו בין הצדדים תיעוד להסברים שניתנו ללקוח, וזאת במיוחד לאור העובדה שההסכמים הגדירו את מדיניות התיק והסיכון (ראו נספחים ג' – ז' להסכם עם הנתבעת 1, וכן נספחים ב' – ו' להסכם עם הנתבעת 2). בסופו של עניין, ולאור האמור לעיל, איני מקבל את טענת התובע כי התובע לא היה מיועד כשחתם על ההסכמים וההצהרות. משאמרתי כך לא מן הנמנע כי נכון כי הפרקטיקה ברגיל תהא כזו המתעדת את מתן ההסברים בלווית פירוט סביר ובלווית חתימת מנהל התיקים והלקוח המאשרים זאת. עם זאת העדר תיעוד כאמור לכך במקרה זה אינו יכול לסייע לתובע שבפני.

34

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

ב. שאלת הנזק והפיצוי

- 1
2
3 10. כאמור בחלק הקודם לא מצאתי עילה לבטלות החוזים עם הנתבעות עקב עוולה במעשה
4 או במחדל או הטעיה כלשהי שבוצעה על ידי הנתבעים או כאילו בא התובע להסכמים
5 האמורים אגב טעות שאינה טעות בכדאיות העסקה.
6
7 11. אין מחלוקת בין הצדדים כי לאורך כל תקופת ניהול ההשקעה של התובע על ידי הנתבעות
8 יחד תשואת החשבון הסתכמה בתשואה חיובית, אם כי תשואה שאינה גבוהה (ראו סעיף
9 84 לכתב התביעה).
10
11 12. ואולם, התובע מבקש פיצוי בגין רווחים שהיה מקבל, לכאורה, אילו ההשקעה לא הייתה
12 מנוהלת על ידי הנתבעות. לטענת התובע ועל פי חוות הדעת של המומחה מטעמו, אבן-זהב,
13 ההפסד הכלכלי נאמד על 6,466,758 ₪ אילו לא היו מתבצעות בתיק ההשקעה של התובע
14 פעולות כלל, ולחילופין, ההפסד הכלכלי נאמד על 4,411,092 ₪ אילו התיק המקורי היה
15 נמכר ותמורתו הייתה מושקעת בנייר ערך אחד – קרן אינדקס (SPY (ETF) - המשמשת
16 כנקודת הייחוס לשוק המניות האמריקאי (ראו תשובות לשאלות 6 – 7 בחוות הדעת של
17 אבן-זהב).
18
19 13. בהתאם למסקנותי העובדתיות והמשפטיות בחלק הקודם, לא שוכנעתי שהנתבעים פעלו
20 בניגוד עניינים, מאחר שהנתבעים הסיקו באופן סביר ותוך התחשבות בגורמים מגוונים
21 שהתובע היה לקוח כשיר, שגם הביע הסכמתו להיחשב ככזה. על כן שיטת תמחור העמלה
22 על פי הצלחה, עליה הסכים התובע, אינה מהווה הפרה של העדר ניגוד עניינים מצד
23 הנתבעים ואינה מצדיקה שיפוי בגין הפרה של חובה זו.
24
25 14. אומנם, אובדן הזדמנויות – סעד של אובדן רווחים בגין עסקה היפותטית חלופית - הוכר
26 כראש נזק הן בדיני הנזיקין והן בדיני החוזים [ראו רע"א 3510/21 עידן נצר נ' דוד
27 קונפינו (נבו) 25.08.2021, להלן: "עניין נצר"]. ואולם, יודגש כי כפי שנקבע בעניין נצר,
28 הסעד של אובדן הזדמנויות מתייחס בדרך כלל לרווח שניתן היה להפיק מעסקה חלופית
29 בעלת אופי דומה, ולא ברווח שהיה מופק מעסקה חלופית בעלת אופי שונה. בעניין שלפניי,
30 מבקש התובע פיצוי בגין רווחים שהיה מקבל אילו תיק ההשקעות שלו היה מושקע
31 באסטרגיית השקעה שונה לחלוטין - השארת התיק כפי שהוא מבלי לשנותו או השקעה
32 בנייר ערך אחד הנחשב כסולידי יחסית מבלי לבצע פעולות נוספות - אסטרטגיית השקעה

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 שונות אשר הניבו תשואות נאות יותר. לעניין זה ראו את דברי ההסבר של בית המשפט
2 העליון בעניין נצר בפסקה 16 לפסק הדין:

3 "... אפשרות לתבוע אובדן הזדמנויות מהשקעה בעלת מאפיינים שונים
4 מאפשרת לתובעים פוטנציאליים לעשות שימוש אסטרטגי בראש הנזק של
5 אובדן הזדמנויות על מנת לקבל פיצוי גבוה מהנזק האמיתי שנגרם להם.
6 לאחר מעשה, בכוחה של החוכמה שבדיעבד, תמיד יוכל התובע-המשקיע
7 להצביע על השקעות אלטרנטיביות אשר בסופו של יום הניבו רווחים
8 גבוהים, העולים, לעיתים בשיעור ניכר, על התשואה שנתקבלה על השקעתו
9 בפועל, גם אם היה טמון בהן סיכון רב שבדיעבד לא התממש. ערב ביצוע
10 העסקה או ההשקעה המקורית, מונחות בפני התובע מגוון רחב של
11 אפשרויות השקעה אלטרנטיביות – הטומנות בחובן סיכויים וסיכונים
12 שונים, ואין כל ודאות לכך שהשקעה באפיק כלשהו תצמיח לו תשואה השווה
13 לתשואה הממוצעת הצפויה מאותה השקעה. כתלות בטיב וברמת הסיכון,
14 המשקיע עלול להפסיד את השקעתו (או את חלקה), דהיינו שהתשואה
15 בפועל תהיה שלילית; הוא יכול לגזור רווח משמעותי, ככל ששפר עליו מזלו;
16 והוא יכול לא להרוויח ולא להפסיד (והשוו: עניין וינבלט, פסקה 12). מכאן,
17 מקום שבו בחר התובע להשקיע את כספו באפיק השקעה בעל סיכון נמוך
18 מסוג מסוים (לדוגמה השקעה בשוק האג"ח הממשלתי הישראלי), אולם
19 בסופו של יום השקעתו לא יצאה אל הפועל כתוצאה ממחדליו של הנתבע,
20 ישנו קושי לאפשר לו לטעון כי היה משקיע באפיק אחר, שונה ואולי אף
21 מסוכן יותר, אשר בדיעבד הניב רווחים גבוהים בפרק הזמן הרלוונטי
22 (לדוגמה שוק המניות הסיני). קבלת טענה זו מעניקה לתובע, הלכה למעשה,
23 בחסות המשפט, מוצר פיננסי שמעולם לא היה קיים בשוק. זאת, משום שבמצב
24 שבו ההשקעה המסוכנת החלופית הניבה רווחים משמעותיים, יוכל התובע
25 לדרוש פיצוי בגובה אותם רווחים גבוהים, בעוד שבמצב שבו ההשקעה
26 החלופית לא צלחה והובילה להפסד, יוכל לדרוש פיצוי בגין הרווחים
27 הסולידריים מההשקעה בפועל שהוכשלה. בכך, יוכל התובע ליהנות
28 מהפוטנציאל של ההשקעה האחרת, שעשויה להיות שונה בטיב הסיכון או
29 בהיקפו, מבלי להיחשף כלל לסיכון הכרוך בה."
30

31 עוד יודגש כי השקעה במניות איננה "פוליסת ביטוח" והעובדה שתיק ההשקעות של התובע
32 לא הניב רווחים משביעי רצון אינה מבססת עילה לרשלנות כנגד הנתבעות (ראו ת"צ (מחוזי
33 ת"א) 1934-09 חנוך גולדברג עו"ד נ' אקסלנס נשואה גמל ופנסיה בע"מ (נבו) 29.04.2012).
34 בהקשר הזה, חשוב לזכור שהדבר היסודי והמהותי ביותר בשוק ניירות הערך הוא מרכיב
35 "חוסר הוודאות", כך שכל מי שמשקיע במניות לוקח על עצמו תמיד סיכון מיוחד להפסד
36 או לאובדן רווחים. בהתאם, אין לראות באובדן רווחים בלבד כראייה להתרשלות
37 הנתבעים בניהול תיק ההשקעות. למעלה מהצורך, אוסיף כי התובע אף לא הוכיח שאילו
38 הנתבעים לא היו מנהלים את התיק התובע בהכרח היה פועל על פי אפיקי ההשקעה
39

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 החלופיים אליהם הוא מפנה בבקשת הסעד, ומכך ניתן להסיק שדרישת התובע לפיצויים
2 מבוססת כולה על "חוכמת הבדיעבד". לסיום העניין, אוסיף כי ברוח דומה סעיף 14(ד)
3 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן: "חוק החוזים") קובע כי טעות הנובעת
4 מכדאיות העסקה אינה מצדיקה פיצוי בגינה:

5 "טעות", לענין סעיף זה וסעיף 15 – בין בעובדה ובין בחוק, להוציא טעות שאינה אלא
6 בכדאיות העסקה.
7

8
9 15. יודגש כי הסכמי ההתקשרות קובעים פטור מאחריות לנזקים, הפסדים או אובדן רווח
10 מינימלי ללקוח. ראו סעיפים 8.6 – 8.9 להסכם עם הנתבעת 1 אשר קובעים:

- 8.6. לא תהיה ללקוח כל טענה כנגד פעולה או העדר פעולה אשר מנהל התיקים נקט בהתאם להוראות כל דין.
- 8.7. מנהל התיקים אינו מתחייב להשיג שיעור רווח מינימאלי כלשהו בחשבון, לערוב או להתחייב לתוצאותיה או להצלחתה של עסקה כלשהי שתבוצע בחשבון או לשווי ההשקעות בחשבון.
- 8.8. מנהל התיקים יהיה רשאי לספק את השירותים, כולם או מקצתם גם באמצעות מערכת ממוחשבת. מנהל התיקים יהיה פטור מאחריות לכל נזק, הפסד או הוצאה העלולים להיגרם ללקוח כתוצאה מהשימוש במערכת ממוחשבת, במישרין או בעקיפין, לרבות בגין תקלה במערכת המיכון, חשיפה או גילוי מידע לצד ג' כלשהו, או מתן הוראה על-ידי מי שאינו מוסמך.
- 8.9. מנהל התיקים יהיה פטור מכל אחריות בגין נזק, הפסד, מניעת רווחים או הוצאות מסוג כלשהו, שייגרמו ללקוח בקשר עם פעולות הכרוכות בניהול החשבון ו/או תיק ההשקעות של הלקוח, ואשר נגרמו כתוצאה מנסיבות שאינן בשליטתו של מנהל התיקים.

11
12 (ראו נספח 1 לתצהירי הנתבעים)

13
14 פרק 7 להסכם עם הנתבעת 2 מכיל סעיפים מקבילים כדלקמן:

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

7. אחריות, נאמנות, וניגוד עניינים

- 7.1. המנהל מתחייב לפעול בנאמנות כלפי הלקוח, בהסתמך על שיקולים מקצועיים בלבד, לפי מיטב הבנתו, ובהתאם למתחייב על פי הוראות כל דין.
- 7.2. הלקוח מודע לכך שניהול תיק ההשקעות מבוסס על נתונים שהיו גלויים לציבור והמצויים בידי המנהל ושפורסמו בתשקיפים, דוחות כספיים, הודעות לבורסה, פרסומים בכלי התקשורת ובכל דרך אחרת. המידע ממקורות אלה יונח כנכון ואמין, ואין למנהל אחריות לאמינותם ולתוצאות הנובעות מכך שהם שגויים או עלולים להיות שגויים.
- 7.3. הלקוח מודע לכך שקיימים סיכונים הכרוכים בניהול תיק השקעות על פי התנאים המפורטים בהסכם זה, ולעובדה כי לא ניתן לחזות מראש את ההתפתחויות בשוק ההון ובשעריהם של ניירות הערך והנכסים הפיננסיים.
- 7.4. המנהל לא יישא באחריות כלשהי לכל נזק, או הפסד או אובדן או מניעת רווחים או הוצאות מכל סוג שהוא אשר ייגרמו ללקוח בגין פעולות בחשבון שבוצעו על פי הוראותיו של הלקוח או שלוח מטעמו, או בגין הוראות סותרות שיתנו על ידי הלקוח או מי מטעמו.
- 7.5. לא תהיה ללקוח כל טענה כנגד פעולה או העדר פעולה אשר המנהל נקט בהתאם להוראות כל דין.
- 7.6. המנהל אינו מתחייב להשיג שיעור רווח מינימאלי כלשהו בחשבון, לערוב או להתחייב לתוצאותיה או להצלחתה של עסקה כלשהי שתבוצע בחשבון או לשווי ההשקעות בחשבון.
- 7.7. המנהל יהיה רשאי לספק את השירותים, כולם או מקצתם גם באמצעות מערכת ממוחשבת. המנהל היה פטור מאחריות לכל נזק, הפסד או הוצאה העלולים להיגרם ללקוח כתוצאה מהשימוש במערכת ממוחשבת, במישרין או בעקיפין, לרבות בגין תקלה במערכת המיכון, חשיפה או גילוי מידע לצד ג' כלשהו, או מתן הוראה על-ידי מי שאינו מוסמך.
- 7.8. המנהל יהיה פטור מכל אחריות בגין נזק, הפסד, מניעת רווחים או הוצאות מסוג כלשהו, שייגרמו ללקוח בקשר עם פעולות הכרוכות בניהול החשבון ו/או תיק ההשקעות של הלקוח, ואשר נגרמו כתוצאה מנסיבות שאינן בשליטתו של המנהל.

1

2

(ראו נספח 2 לתצהירי הנתבעים)

3

4

בהתאם להסכמי ההתקשרות (סעיפים 8.6 – 8.9 להסכם עם הנתבעת 1 ופרק 7 להסכם עם הנתבעת 2), וכפי שנקבע בפסיקה, כאמור לעיל, התובע מוחזק כמי שיודע שכל שהנתבעים פעלו על פי דין בניהול תיק ההשקעות שלו לא מובטח לו כל פיצוי בגין נזק או אובדן רווחים.

7

8

16. התובע מעיד בעדותו הראשית כי לאורך תקופת ניהול ההשקעה על ידי הנתבעות עקב אחר מצב התיק:

9

10

11

"לאורך תקופת ההתקשרות עקבתי אחר מצב התיק והייתי בקשר עם ארד בנוגע

12

להתפתחויות ולתנודות בשווי התיק. פעמים רבות הבעתי בפני ארד את אכזבתי מאופן

13

הניהול ומכך שמכר את מניות אפל שעלו באופן ניכר בתקופה בה ניהל את החשבון..."

14

(ראו סעיף 85 לתצהיר התובע)

15

16

העובדה כי התובע לא ביקש להפסיק את ההתקשרות במהלך כל תקופת ההתקשרות

17

הארוכה - למרות שעקב אחר הנעשה בחשבון תיק ההשקעות שלו - מעלה את החשש

18

שהתובע מפנה את טענותיו כלפי הנתבעים בחוסר תום לב. בהקשר הזה, יודגש כי על פי

19

הסכמי ההתקשרות בין התובע לבין הנתבעות עמדה בפניו האפשרות לסיים את

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1 ההתקשרות **בכל עת** (ראו נספח 1 לתצהירי הנתבעים בסעיף 13 להסכם מול הנתבעת 1,
2 ונספח 2 לתצהירי הנתבעים בסעיף 12 להסכם עם הנתבעת 2). כמו כן - גם אם נניח שאכן
3 נגרם לתובע נזק כטענתו, וככל שאכן התובע לא היה מרוצה מניהול תיק ההשקעות שלו -
4 טענת הנתבעים לפיה לתובע יש אשם תורם בכך שלא העביר את ניהול תיק ההשקעות מידי
5 הנתבעים לגורם אחר יש בה ממש. לו היה מדובר בתקופה קצרה, יכול ואשם תורם זה היה
6 נמוך אולם בתקופת ההתקשרות כאן תוך מעבר מחברה לחברה ומעקב שוטף דומה כי
7 האשם התורם הוא גבוה.

8

9 17. אוסיף כי לא הוכח קשר סיבתי בין העובדה שהנתבעת 2 פעלה ללא רישיון לבין הנזק הנטען
10 על ידי התובע: לא הוכח כי אם הנתבעת 2 הייתה פועלת ברישיון הנזק הנטען היה נמנע.
11 כמו כן, לא הוכח ולא נטען על ידי התובע שנודע לו על כך שהנתבעת 2 פועלת ללא רישיון
12 רק לאחר הסכם ההתקשרות עמה.

13

14 18. התובע לא צירף תחשיב חשבונאי ואסמכתאות המעידות על כספים שנגבו ממנו שלא כדין,
15 או כספים שנגבו ממנו שלא כדין, אשר לא הוחזרו. בהתאם, התובע לא עמד בנטל להוכיח
16 את טענותיו ביחס לגביית יתר של עמלות לנתבעות (או דמי ניהול). כמו כן, התובע לא עמד
17 בנטל להוכיח כי נגרמו לו נזקים ספציפיים בשל אופן העברת התיק מידי איי קיו לידיו. אין
18 תשתית עובדתית לכך.

19

20

סוף דבר

21

22

התביעה נדחית על כל חלקיה.

23

24

התובע יישא בהוצאות הנתבעים ובכלל זה שכר טרחת עורך דין בסך 90,000 ₪.

25

26

המזכירות תעביר לבאי כוח הצדדים את פסק הדין.

27

28

ניתן היום, כ' טבת תשפ"ד, 01 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.

29

מגן אלטוביה, שופט

30

31

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 63767-07-20 ריחני נ' קוואנטום שוקי הון בע"מ ואח'

1

